

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ—ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ—ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Βίκτωρ Ουγκώ [Victor Hugo]

Ερνάνης (Hernani) [απόσπασμα: πρ. Α', σκ. 1]

Χρυσάλλις, Αθήνα

1. τμ. 1, τχ. 1 (1 Ιανουαρίου 1863), σ. 20-22

2. τμ. 1, τχ. 2 (15 Ιανουαρίου 1863), σ. 53-55

1.

Π Ο Ι Η Σ Ι Σ .

Ο ΕΡΝΑΝΗΣ.

Ὅταν μίαν ἡμέραν εἰς ἐποχὴν δυστυχή προγρα-
φῶν καὶ κινδύνων ἐπορεύθη κατὰ τὸ σύνθηες νὰ
ἐπισκεφθῶ τὸν Κ. Γεώργιον Παράσχον, προγεγραμ-
μένον, τὸν εὔρον γράφοντα. Ἀφοῦ ἀνεκοινώσαμεν
εἰς ἀλλήλους εἰδήσεις θλιβεράς καὶ ἐκλαύσαμεν ἐπὶ
τῇ μνήμῃ μαρτύρων προσφιλῶν, προσεπαθήσαμεν
νὰ μετατρέψωμεν τὸν ροῦν τοῦ διαλόγου, ἀφαιρού-
μενοι εἰς ἄλλα εὐτυχεστέρα ἀντικείμενα, καὶ ὁ Κ.
Παράσχος μοι ἀνήγγειλεν ὅτι ἀσχολεῖται εἰς τὴν
μετάφρασιν τοῦ Ἑρνάνη, ἧς μοι ἐπρότεινεν εὐμενῶς
νὰ μοι ἀναγνώσῃ μέρη τινά. Ὁμολογῶ ἐν χριστιαν-
ικῇ ταπεινοφροσύνῃ ὅτι κατ' ἀρχάς, ὅταν ἤκουσα
τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐπιχειρήσιν, ἐδίστασα ὀλίγον
ἐν ἐμοὶ περὶ τῆς ἐπιτυχίας. Ἐγνώριζα πρὸ πολλοῦ
τὰ ἔργα τοῦ Κ. Παράσχου, καὶ ἐθεώρουν ἤδη αὐ-
τὸν ὡς ἓνα τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ποιητῶν
μας, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἐγνώριζα καλῶς καὶ τὸ δρα-
ματικὸν ἀριστούργημα τοῦ Βίκτωρος Οὐγῶ, καὶ
ἤξευρα πόσον ἀνυπέβλητα προσκόμματα παρου-
σιάζει καὶ εἰς τὸν ἐμπειρότερον μεταφραστήν. Ὅ,τι
ιδίως χαρακτηρίζει τὴν ποίησιν τοῦ Οὐγῶ εἶναι ἡ
ἀπίστευτος εὐστροφία τῆς γλώσσης, τὸ συνεσταλ-
μένον καὶ πρωτότυπον τῆς ἐκφράσεως, ἡ ὑπερχει-
λησις τῆς ἀρμονίας, καὶ, τὸ κατ' ἐμὲ τοῦλάχιστον,
δὲν εἶχον οὐδέποτε μεγάλην πεποιθήσιν εἰς τὰς
ποιητικὰς ἀρετὰς τῆς ἀμορφώτου ἔτι γλώσσης μας,
καὶ δι' αὐτὸ ἐθεώρουν τὴν μετάφρασιν τοῦ Ἑρνάνη
ἐλληνιστὶ ὡς τὸν μετεμφιεσμὸν πολυτελοῦς Ἰσπα-
νοῦ Μαρκήσιου εἰς τραχὺν ὄρεινον τῆς Ἀκαρνανίας.

Ἰδοὺ αἱ αἰτίαι διὰ τὰς ὁποίας δὲν ἐπέισθην ἐκ
προοιμίου περὶ τοῦ κάλλους τῆς μεταφράσεως, καὶ
τοι γνωρίζων τὴν ἰκανότητά τοῦ μεταφραστοῦ,
καὶ ἰδοὺ διατὶ ἀνέμενον ἐν ἐναγωνίῳ προσδοκίᾳ νὰ
πληροφρηθῶ, ἂν οἱ φόβοι μου ἦσαν βάσιμοι. Ἠρ-
χισεν ὁ Κ. Παράσχος ν' ἀναγινώσκῃ, καὶ ἠπόρουν,
ἐξηκολούθησε καὶ ἐθαύμαζον, ἐτελείωσε καὶ ἐδά-
κρυον ὑπὸ συγκινήσεως. Ἀληθῶς ἡ μετάφρασίς του
ἦτον ἀπὸ τοῦ πρώτου στίχου ἄχρι τοῦ τελευταίου

ἔντονος, εἰκονικῇ, γλαφυρᾷ, σαφῆς, καὶ ἐνταυτῶ
πιστῇ καὶ παρὰ πόδας ἀκολουθοῦσα τὸ πρωτότυ-
πον. Οὔτε μία καλλονὴ τοῦ Γαλλικοῦ ἀριστουργή-
ματος εἶχεν ἀπολεσθῆ ἢ ἀμαυρωθῆ, ἐξ ἐναντίας μά-
λιστα, ἄνευ ὑπερβολῆς, πολλάκις αἱ ἰδέαι τοῦ Οὐγῶ
εἰς τὴν μετάφρασιν ὡς εἰς χωνευτήριον καθίσταντο
λαμπρότεραι, καὶ εὐκόλως ἠδύνατό τις νὰ ἐνοήσῃ
ὅτι ποιητὴς μετέφραζε ποιητὴν, ὅτι καρδία ἐμάν-
τευε καρδίαν. Οὔτε εἰς ἓνα στίχον ὁ Κ. Παράσχος
εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀπομακρυνθῆ τοῦ κειμέ-
νου, καὶ νὰ ὑπεκφύγῃ διὰ στρατηγήματος τὰς δυσ-
χερείας. Ἐπάλαισε στῆθος μὲ στῆθος πρὸς τὴν
γλῶσσαν καὶ τὴν ποίησιν τοῦ Οὐγῶ, καὶ δὲν ἠττή-
θη. Τὰ πλεόν πολυσύλλαβα Ἰσπανικὰ ὀνόματα, οἱ
παραδοξότεροι τίτλοι, ἡ ῥωμαντικὴ φρασεολογία
τοῦ κειμένου μετεφέροντο ὡς ἐκ θαύματος εἰς τὸ
δύσχηστον ἡμῶν ἰδίωμα.

Τοιαύτη εἶναι ἡ μετάφρασις, τὴν ὁποίαν ὁ Κ.
Παράσχος εὐηρεστήθη καλοκαγάθως νὰ παραχωρή-
σῃ εἰς τὴν Χρυσάλλιδαν, κοσμῶν τὰ πρῶτα φύλλα
αὐτῆς. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ Χρυσάλλις, ἡ τρυφηλὴ
αὐτὴ ἐρωμένη παντὸς ἀνθους, θὰ κάμῃ οὐχὶ μόνον
χρῆσιν ἀλλὰ κατὰχρησιν τῆς ἀδείας ταύτης. Ἰσως
διὰ τοῦτο παραπονεθῆ ὁ Κύριος Παράσχος, ἀλλ' οἱ
ἀναγνώσται, εἴμεθα ἐκ προοιμίου βέβαιοι, δὲν θὰ
παραπονεθῶσι. Σήμερον, ὡς ἀπόγευμα τοῦ ὄλου,
δημοσιεύομεν τὴν δευτέραν σκηνὴν τῆς πρώτης
πράξεως, μίαν τῶν ὠραιότερων τοῦ δράματος, πλή-
ρη ὕψους καὶ περιπαθείας.

Ὁ Ἑρνάνης υἱὸς εὐγενοῦς προγεγραμμένου, ἀνα-
τραφεὶς ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ διοικῶν διόσχημον συμ-
μορίαν γενναίων ληστῶν ἀγαπᾷ τὴν Δόνα Σόλα,
ὠραίαν καὶ εὐγενῆ Ἰσπανίδα, μεμνηστευμένην δια-
ταγῇ τοῦ βασιλέως Καρόλου μὲ τὸν θεῖον τῆς Σίλ-
βαν, γέροντα ἐξηκοντούτη, ὅστις τὴν ἀγαπᾷ, ὡς
ἂν ἦτο μόνον εἰκοσαετής. Ἡ ἐπομένη σκηνὴ εἶναι
διάλογος μεταξὺ τῶν δύο ἐραστῶν, ἀποπνέων ἔρωτα
ἀφελῆ ἐνιαχοῦ καὶ ἐνιαχοῦ ὑψηλόν, φέροντα συγκινή-
σιν ἄμα καὶ θάμβος εἰς τὸν ἀναγνώστην. Διὰ νὰ πει-
σθῇ πᾶς περὶ τούτου ἄς ἀναγνώσῃ, καὶ θὰ ἴδῃ ἂν
θὰ ἦναι στεγνοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του περὶ τὸ τέλος.

Α. Σ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ, ΕΡΝΑΝΗΣ.

▲ ΟΝΑ ΣΟΛΑ. (τρέχουσα εἰς ἀπάντησίν του).
Ἑρνάνη!

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Δόνα Σόλα, σὺ! σὺ πάλιν ἡ ἰδίᾳ,

Κ' ἡ συμπαθὴς αὐτῇ φωνῇ, φωνῇ σου θεοσεπία!
Ὡ, πῶς ἡ μαῖρα μὲ πλυνῆ μακρὰν τοιοῦτου κάλλους;
Ἐχω ἀνάγκην ἀπὸ σέ, νὰ λησμενῶ τοὺς ἄλλους.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Χριστέ μου ! εἶσαι κάθυγρος ! Λοιπὸν, Ἑρνάνη, βρέχει ;

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Οὐδὲ ἤξεύρω.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ. (θίγουσα τὰ φορέματά του)

Πλὴν εἶπέ, κρούεις ;

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Τίς προσέχει ;

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Κἄν, δός με τὸν μανδύαν σου.

ΕΡΝΑΝΗΣ.

ὦ Σόλα περιλιμένη,

Εἶπέ με, ὅταν ἡρεμῆς τὴν νύκτα κοιωμένη,
Καὶ τὰ πτερά του ἐπὶ σὲ ὁ ὕπνος ἐνῶ σείει,
Γλυκοφιλεῖ τὰ χεῖλιά σου, τοὺς ὀφθαλμούς σου κλείει,
Κρυφὸς σὲ λέγει ἄγγελος πῶς μειδιᾷς γλυκεῖα
Εἰς ὄσους λησιμονεῖ τὸ πᾶν καὶ πλήττ' ἢ δυστυχία ;

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Ἑρνάνη, πόσον ἤρρησες ! πλὴν λέγε με, στοχάσου
Μήπως κρούεις ;

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Τίς ; ἐγώ ! φλογίζομαι σιμά σου !

Ἄ, ὅταν ἔρως βάσκανος τὸ μέτωπόν μας καίη,
Ὅταν τὸ στῆθος πλημμυρῆ καὶ τρικυμίας πνέη,
Τίς ἐξετάζει ἂν περναῖ ἐν νέφος εἰς τὰ ὕψη,
Καὶ τρικυμίας δύναται ἢ ἀστραπᾶς νὰ ῥίψη ;

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ. (λαμβάνουσα τὸν μανδύαν του)

ὦ, ἔλα τὸν μανδύαν σου, τὸ ξίφος σου, Ἑρνάνη !

ΕΡΝΑΝΗΣ. (Θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ξίφους)

Ποτέ τὸ ξίφος φίλη μου καὶ σύντροφος ἐν πλάνη. —
Λοιπὸν, αὐτὸς ὁ γέρον δούξ, ὁ ἐκλεκτός σου, τώρα,
Ὁ θεὸς σου, δὲν εἶν' ἐδῶ ;

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Εἶν' ἐδική μας ὦρα.

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Ναί, ὦ ρα ! φθάνει δι' ἡμᾶς τί ἄλλο ; τόσον φθάνει
Κατόπιν, λησιμονεῖ κανεὶς ἢ πρέπει ν' ἀποθάνη.
Ναί, μία ὦρα, ἄγγελε, μία στιγμή μαζῆ σου
Εἶν' ἡ ζωὴ ὀλόκληρος κ' αἰῶνες παραδείσου.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Ἑρνάνη !

ΕΡΝΑΝΗΣ. (Μετὰ πικρίας).

Τί εὐτύχημα ὁ γέρον δούξ νὰ φύγη !

Ὡς κλέπτῃς ὅστις ἔντρομος ξένην αὐλήν ἀνοίγει,
Ἐμβρακίω μόλις, σ' ἀπαντῶ καὶ ὑποκλέπτω μίαν
Ἀκτινα τῶν βλεμμάτων σου, τῶν λόγων σου μαγεῖαν,
Καὶ εἶμαι, εἶμαι εὐτυχής, καὶ μὲ ζηλεύουν ἤδη,
Διότι τὸν ὑπέκλεψα καὶ θάνατον μὲ δίδει !

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

ὦ, μετριάσου !

(Δίδουσα τὸν μανδύαν εἰς τὴν θεραπαιναν)

Στέγνωσε, Λουίζα, τὸν μανδύαν.

(Ἡ Λουίζα ἐξέρχεται ἢ δὲ Δόνα Σόλα κάθεται νεύουσα πρὸς τὸν Ἑρνάνη νὰ πλησιάσῃ.)

Ἐδῶ, Ἑρνάντ μευ.

ΕΡΝΑΝΗΣ. (Χωρὶς νὰ τὴν ἀκούῃ)

Ὁ δούξ δὲν εἶν' εἰς τὴν οἰκίαν !

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ (μειδιῶσα)

Ὅποιον ὕψος !

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Ἐφυγε !

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Ἀγάπη μου γλυκεῖα,

Ἄς μὴ σκεφθῶμεν δι' αὐτόν.

ΕΡΝΑΝΗΣ.

ὦ, θὰ σκεφθῶ, Κυρία !

Αὐτὸς ὁ γέρον . . . σ' ἀγαπᾷ, ὠρίσθης δέσποινά του,
Καί, χθὲς ἀκόμη, ἔλαθες τὸ πρῶτον φίλημά του.
Νὰ μὴ σκεφθῶμεν δι' αὐτόν !

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ. (Μειδιῶσα)

Αὐτὸ σὲ θλίθει, φῶς μου ;

Φίλημα θεοῦ ! ἤρεμον ! σχεδὸν ὡς τοῦ πατρός μου !

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Συζύγου μᾶλλον, ἐραστοῦ, κερθεύου τῆς ζωῆς σου.
Θὰ γίνῃς σύζυγος αὐτοῦ κυρία, συλλογίσου ! . . .
ὦ τὸ σαθρὸν γερόντιον ! μὲ κεφαλὴν σκυμμένην
Ἐνῶ ἀρχίζει τὴν ὁδὸν τὴν ἤδη κεκλεισμένην,
ἔχει ἀνάγκη γυναικὸς, καί, φάσμα παγωμένον,
Λαμβάνει κόρην νεαράν. Τὸν ἀπομωραμένον !
Ἐνῶ τὴν μίαν χεῖρά του εἰς γάμον σὲ προβάλλει,
Δὲν βλέπει πῶς τὸν θάνατον νυμφεύεται ἢ ἄλλη.
Τοὺς ἔρωτάς μας ἔρχεται νὰ θορυβήσῃ. . . Γέρον,
Εἰς νεκροθάπτην ὑπαγε τὸ σάβανόν σου φέρων !
Ποῖος τὸν γάμον ἐνεργεῖ ; ἢ τίς τὸν ἐπιθάλλει ;

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Τὸν ἀπαιτεῖ ὁ βασιλεὺς.

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Ὁ βασιλεὺς ! Ἐστάλη

Καὶ ὁ πατήρ μου εἰς σφαγὴν ὑπὸ τοῦ ἐδικοῦ του.
Ἐὰν δ' ἐπέρασαν καιροὶ ἐκ τοῦ συμβάντος τούτου,
Πρὸς τοῦ τυράννου τὸν υἱὸν, πρὸς τὴν οἰκίαν του ἴσως,
Τὴν χήραν, τοὺς οἰκείους του ἀχμαῖον τρέφω μίσος.
Αὐτὸς ἀπέθανεν, ἀλλὰ πρὶν τὴν ζωὴν νοήσω
Ὁρίσθη ἐπὶ τοῦ υἱοῦ αὐτὸν νὰ τιμωρῆσω.
Παντοῦ σ' ἐζήτουν, Κάρολε, μονάρχα Καστιλλίας !
Χωρίζει μίσος ἄσπονδον τὰς δύο μας οἰκίας.
Συνῆψαν πάλιν οἱ γονεῖς ἀγρίαν, σκληροτάτην
Τριακότα ἐνιαυτούς ἀπέθανον εἰς μάτην.
Ζῆ, ζῆ τὸ μίσος δι' αὐτοὺς εἰρήνη δὲν ἐφάνη,
Διότι ζοῦν τὰ τέκνα των καὶ ὁ ἀγὼν αὐξάνει.
Ἄ ! σὺ λοιπὸν τὸ ἐγκλημα ζητεῖς τοιούτου γάμου !
Καλὰ σ' ἐζήτουν, καὶ ἰδοὺ. πατεῖς τὰ σύνορά μου !

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Μ' ἐμπνέεις τρόμον.

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Μὲ σκληρὰν κατάραν φορτωμένος,
Ἐμπνέω τρόμον κ' εἰς ἐμὲ κ' εἰς ἔλόν μου τὸ γένος.
Ἄκουσε, νέα· ὁ θνητὸς ἐν σύζυγον λαμβάνεις,
Ὁ Ροὺί Σίλθας, θεὸς σου, καλεῖται δούξ Παστράνης,
Ἀραγωνίας πρώτιστος καὶ κόμης Καστιλλίας.
Ἄντι τῶν δώρων δύναται τῆς πλάνου ἡλικίας
Νὰ σὲ προσφέρῃ θησαυροὺς τοιούτων κοσμημάτων,
Ὡστε νὰ λάμπῃς κ' ἐμπροσθεν βασιλικῶν στεμμάτων.
Εἰς γένος, δόξαν, ἔπαρσιν καὶ πολυτίμους κτήσεις
Νὰ τὸν εὐθονήσῃ δύναται καὶ ὕψος βασιλείσσης.
Τοιούτος εἶναι· ἀλλ' ἐγὼ δασώδεις τρέχω τόπους,
Ὅπου παιδίον ἔφευγα ἀνέστιος, γυμνόπους·
Ἄλλ' ἴσως εἶχον ὡς αὐτὸν οἰκίστημον κανένα,
Ὅπου θαμβόνουν αἵματος σημεῖα ξηραμένα,
Καὶ ἴσως ἔχω δίκαια ἐντὸς πυκνῆς σκοτίας,

Ὅπου τοῦ ἰκρίωματος καλύπτει ὁ μανδύας,
Καὶ θέλουν, ἄδικος ἐλπίς ἐὰν δὲν μ' ἀπατήσῃ,
Μετὰ τοῦ ξίφους ἀπ' αὐτῆς τῆς θήκης ἐκπηδήσει.
Ἐν τούτοις, μοῖρα φειδωλὴ δὲν μ' ἔδωκεν ὡς τώρα
Εἴμῃ ἀέρα, φῶς, νερὸν, κοινὰ τοῦ πλάστου δῶρα.
Ἐν μέσῳ τώρα τοῦ δουκὸς κ' ἐμοῦ θ' ἀποφασίσῃς
Ἐκείνον θέλεις νυμφευθῆ; ἐμὲ θ' ἀκολουθήσῃς;

ΔΟΝΑ ΣΟΛΛ.

Σ' ἀκολουθῶ.

ΕΡΝΝΑΗΣ.

Καὶ μεταξύ συντρόφων τραχυτάτων,
Ποῦ πρὸ πολλοῦ ὁ δῆμιος γνωρίζει τὸνομά των,
Ποῦ δὲν ἀμβλύνει τίποτε τὰ σιδηρᾶ των στήθη,
Καὶ ἔλοι αἶμα ἐκδικεῖν ὅπου σκληρῶς ἐχύθη,
Θὰ ἔλθῃς σ π ε ῖ ρ α ν, ὡς λαλοῦν, νὰ ἐδηγῆς ἀνόμων,
Διότι — δὲν τὸ ἀγνοεῖς — εἶμαι ληστής τῶν δρόμων!
Ἐνῶ τὸ πᾶν μ' ἔδιδωκεν ἐντὸς τῆς Ἰσπανίας,
Ἐγὼ, εἰς δάση σκοτεινὰ, εἰς μαύρας ἀκρωρείας
Κ' εἰς βράχους, ὅπου ἀετὸς φοβεῖται νὰ πατήσῃ,
Τὴν Καταλὼν ἑσπερᾶ νὰ μὲ φιλοξενήσῃ.
Οἱ μάχιμοί της ἄρειοί μ' ἀνέθρεψαν παιδίον,
Καὶ χιλιάδες τώρα τρεῖς πολεμιστῶν ἀνδρείων,
Ἄν ἀκουσθῆ τὸ κέρας μου εἰς βράχους νὰ σημαίνῃ,
Προφθάνουν ... Τρέμεις! νὰ σκεφθῆς καιρὸς ἀκόμη μένει.
Εἰς βράχους θὰ μ' ἀκολουθῆς κ' εἰς φάραγγας δρυμῶνων
Μὲ ἄνδρας εἰκονίζοντας τὴν ὄψιν τῶν δαιμόνων.
Θὰ ὑποπτύῃς τὴν φωνήν, τὸ βλέμμα, τὰς κινήσεις·
Εἰς γλῶσσην θ' ἀναπαύεσαι, εἰς χεῖμαρδον θὰ σβύσῃς
Τὴν δίψαν, καὶ θηλάζουσα βρέφος κανὲν σιμά σου,
Θ' ἀκούῃς σφαίρας νὰ φουσοῦν περὶ τὰς ἀκοάς σου.
Θὰ ζῆς πλανῆτις μετ' ἐμοῦ, φυγὰς, καὶ μετὰ τρόμου
Θὲ ν' ἀναβῆς ὅπου κ' ἐγὼ, ἐπὶ τῆς λαϊμητόμου.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΛ,

Σ' ἀκολουθῶ.

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Ὁ δοῦξ γνωστὸς εἰς πλοῦτον, γαίας, φήμην·
Ὁ δοῦξ δὲν ἔχει ὄνειδος εἰς τοῦ πατρὸς τὴν μνήμην·
Ὁ δοῦξ ἰσχύει, καὶ ὁ δοῦξ νυμφίος προσφιλῆς σου,
Σὲ δίδει τίτλους, θησαυρούς...

ΔΟΝΑ ΣΟΛΛ.

Ἀναχωρῶ μαζῆ σου.

Ἐρνάνη, μὴ τὸ μέγεθος τῆς ἀποφάσεώς μου
Ἐλέγξῃς. Εἶσαι διζίμων μου ἢ φύλαξ ἄγγελός μου;
Δὲν τὸ ἤξεύρω, πλὴν, εἰκὼν πιστῆς σου θεραπαίνης,
Ὅπου θαλήσης ἔρχομαι μαζῆ σου φύγης, μένης,
Ἡμ' ἐδική σου. Διὰ τί; Δὲν ἔχω τέρψιν ἄλλην,
Πλὴν νὰ σὲ βλέπω διαρκῶς, καὶ νὰ σὲ βλέπω πάλιν,
Καὶ νὰ σὲ βλέπω πάντοτε. Τὸ βῆμά σου ἐκλείπει,
Καὶ τῆς καρδίας μου θαρρῶ πῶς σταματοῦν οἱ κτύποι.
Φεύγεις, καὶ φεύγω μετὰ σοῦ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μου·
Πλὴν ἀντηχεῖ τὸ βῆμά σου τὸ τόσο λατρευτὸν μου,
Καὶ τότε συναισθάνομαι, ὡ ἐκστασις καὶ πλάνη!
Πῶς ζῶ, πῶς ἡ καρδία μου ἐπέστρεψεν, Ἐρνάνη!

ΕΡΝΑΝΗΣ. (Ἐναγκαλιζόμενος αὐτήν)

ὦ ἄγγελε!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΛ.

Τὴν αὔριον ἔλθε μὲ συνοδίαν,
Μεσάνυχτα! ὦ, πρόσμενε, θὰ μὲ ἰδῆς ἀνδρείαν.
Θέλεις κτυπήσει τρεῖς φοραῖς.

2. ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ο ΕΡΝΑΝΗΣ.

(Μετάφρασις Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ.)

Ὁ Ῥοὺ Σίλβας, ὁ γέρον θεῖος καὶ μνηστὴρ τῆς Δόνας Σόλας, εὔρε μίαν ἡμέραν τὴν μνηστὴν του μετὰ τοῦ Ἑρνάνη καὶ τοῦ Βασιλέως Καρόλου, ὅστις ἐπίσης τὴν ἠγάπα, καὶ ἀγανακτῆτας εἶχε μεμψῆ αὐτὴν πικρῶς διὰ τὴν ἀπιστίαν της. Εἰς τὴν κατωτέρω σκηνὴν παρίσταται κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του μετανοῶν διὰ τὴν παραφροσύναν του ἐκείνην καὶ δικαιολογούμενος περιπαθῶς ἐνώπιον τῆς γυναικὸς, ἣτις σέβεται ἐναγωνίως τὸν Ἑρνάνην, καταδιωκόμενον ὑπὸ τοῦ Καρόλου, μονάρχου ἅμα καὶ ἀντιζήλου.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ, ΔΟΝ ῬΟΥΪ ΣΙΛΒΑΣ.

ῬΟΥΪ ΣΙΛΒΑΣ.

Ἄ, μετ' ὀλίγον! σήμερον! θὰ γίνης τελευταῖον
Ἢ δούκισσά μου· θεῖός σου δὲν θὰ καλοῦμαι πλέον!
Πλὴν σ' ἔσφαλα, καὶ εἶδα χθὲς ἐν ἄκρῃ συναισθήσει
Τὸ μέτωπόν σου νὰ φλεχθῆ κ' ἡ παρεῖα νὰ σβύσῃ.
Σὲ ὑποπτέυθην κ' ἔσπευσα, πρὶν λέξιν σου ἀκούσω,
Εἰς σὲ νὰ σφάλω καὶ εἰς σὲ, παρθένε, νὰ προσκρούσω.
Πῶς τὰ φαινόμενα πλανοῦν κ' ἐμπνέουν ὑπονοίας!
Ναὶ, καὶ ἂν εἶδα μετὰ σοῦ τοὺς δύο νεανίας,
Νὰ μὴν πιστεύσω ἔπρεπε τὴν ὄψιν τὴν ἰδίαν.
Πλὴν τί ζητεῖς ἀπὸ λευκῆν, ᾧ τέκνον, ἠλικίαν!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Συχνὰ μοῦ δικαιίνεσθε, πλὴν τίς σὰς ἰνειδίξει;

ῬΟΥΪ ΣΙΛΒΑΣ.

Ἐγὼ καὶ μόνος· ἔπρεπεν ὁ Σίλβας νὰ γνωρίζῃ
Πῶς δὲν ἐκκλίνουν τὰ σεμνὰ τῆς Δόνας Σόλας ἦθη,
Κ' ἔχει τὸ αἶμα καθαρὸν εἰς Ἰσπανίδος στήθη.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Ναι, είναι, είναι καθαρὸν καὶ θά φανῆ, πιστεύω,
Πολύ ταχέως.

'ΡΟΥΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

"Ακουσε· με πάθος σέ λατρεύω,
Πλὴν εἶμαι γέρων· ἐμαυτὸν κρατῶ με δυσκολίαν.
Εἶμαι ζηλότυπος, κακός· ἤξεῖρες τὴν αἰτίαν;
Τὸ γῆρας εἶν' ἡ ἀφορμὴ· τὸ κάλλος, ἡ μαγεία,
'Ἡ δρόσος ἄλλων, δι' ἡμᾶς θανάτου ἀγωνία.
Φθονεῖς τοὺς ἄλλους, διὰ σέ συστέλλεσαι, λυπεῖσαι...
"Ω γέλωσ! ἀπὸ ἔρωτα χωλὸν ἀκολουθεῖσαι,
Κ' ἐνῶ με νέκταρ σέ μεθᾶ καὶ περετὸν ἀκόμα,
'Αναγένοιε τὴν ψυχὴν καὶ λησιμονεῖ τὸ σῶμα!
'Αν τύχη νεαρὸς βοσκὸς εἰς βύακα λειμῶνος,
'Εκεῖνος ψάλλον νὰ περνᾷ, ἐγὼ βρειβάζων μόνος,
Αὐτὸς εἰς δάση εὖσομα, ἐγὼ εἰς ἐρημίας,
'Ω φρούριά μου, ἐκφωνῶ, μ' ἐπάλλξεις αἰωνίας,
'Ω πύργοι μου, πῶς ἤθελα προθύμως σᾶς μοιράσει,
Πῶς τοὺς ἀγροὺς μου ἔδιδα καὶ τὰ πυκνά μου δάση,
Τ' ἀπέραντά μου ποίμνια καὶ τὰ βοσκήματά μου,
Τοὺς τίτλους, τὰ ἐρείπια, τ' ἀρχαῖον ὄνομά μου,
Καὶ ὅλους τοὺς προγόνους μου τοῦ με προσμένουν πλέον,
Διὰ τὴν νέαν του σκηνὴν, τὸ μέτωπον τὸ νέον!
Με μαύρην κόμην, χύνει φῶς τὸ βλέμμα του μαγείας,
Καὶ ἂν τὸν ἴδῃς, θὰ εἰπῆς «αὐτὸς ὁ νεανίας!»
Θὰ στρέψῃς τότε, γέροντα θὰ μ' εὔρῃς, ὄχι νέον,
Καὶ Σίλβας ἐὰν λέγωμαι, αὐτὸ δὲν φθάνει πλέον!
'Ἰδὲ ὅπως σ' ἀγαπῶ καὶ ποίας θλίψεις πίνω!
Τὸ πᾶν, πλὴν νέος καθὼς σὺ καὶ διὰ σέ νὰ γίνω...
Τί λέγω; Μ' ἀνηθρᾶν ἐγὼ νεότητα καὶ σχῆμα,
'Οποῦ σ' ἀφίν' ὀπίσω μου καὶ σπεῖδω πρὸς τὸ μνημα!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Τίς οἶδεν;

'ΡΟΥΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Οἱ φαιδροὶ αὐτοὶ καὶ ἀλαζόνες νέοι
'Αγάπην ἂν ὑπόσχονται, ἀγάπη δὲν τοὺς καίει.
"Ας δώσῃ πίστιν εἰς αὐτοὺς ἀπλοϊκὴ τις νέα·
'Εκείνη θνήσκει καὶ γελοῦν. Εἶναι πτηνὰ ὄρατα,
Με γραφικὴν τὴν πτέρυγα, γλυκὺ τὸ λάλημά των,
Πλὴν καὶ ὁ ἔρωσ των περνᾷ μαζὺ με τὰ πτερά των.
Οἱ γέροντες, μ' ἀδύνατον κελάδημα καὶ χρῶμα,
'Εχουν τὴν πτέρυγα πιστὴν καὶ ἀγαποῦν ἀκόμα.
Εἶναι βαρὺ τὸ βῆμά μας, ἡ ἔρασις ἀμβλεῖτα,
'Ρυτιδωμέν' ἡ ὄψις μας, ἀλλ' ὄχι κ' ἡ καρδιά.
Φεῦ! ὅταν γέρων ἀγαπᾷ, λυπήσου τον καὶ πόνει.
Εἶν' ἡ καρδιά νεαρὰ καὶ πάντοσ' αἱματόνει.
Δὲν εἶναι, ὄχι, ἄθυρμα τὸ ἐδικόν μου πάθος,
Ποῦ στίλλει καὶ συντρίβεται· εἶν' αἰσθημα με βάθος,
Στεφάν, ἀχμαῖον, φιλικόν, φιλόστοργον συγγρόνος,
Καὶ δροῖνον ὡς ὁ βαρὺς φειδικός μου θρόνος!
'Ἰδοὺ ἔπως σ' ἀγαπῶ, καὶ σ' ἀγαπῶ ἀκόμα
Πολυειδῶς· ὡς τῆς αὐγῆς τὸ ὑποτρέμον ὄμμα,
'Ὡς τ' ἄνθη τὰ γλυκύπνοα, ὡς τ' οὐρανοῦ αἰθρίαν!
'Ἐσὲ νὰ βλέπω, τὴν ἀβρᾶν τοῦ βήματος μαγείαν,
Τὴν φλόγα τῶν ὀμμάτων σου, τὴν δρόσον τῆς μορφῆς σου,
Γελῶ καὶ κλείω ἔνδον μου ἐκστάσεις παραδείσου!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Θεέ!

'ΡΟΥΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Πρὸς τοῦτους, πιστεύσε, εἶν' ἀληθῶς ὄρατον,
'Οπότε σβύνει ὁ θνητὸς καὶ σβύνει καταζέβων,

'Οπότε εἰς τὸν τάφον του προσκρούει κάθε βῆμα·
Γυνή τις, ἄγγελος ἀγνός, περιστερὰ τὸ σχῆμα,
'Επάνωθεν του ν' ἀγρ-πνῆ καὶ νὰ περιλαμβάνη
Πρεσβύτην ὅστις δύναιται ἐν μόνον, ν' ἀποθάνη!
Εἶν' ἔργον ὅπως ἱερὸν, εἶν' ἔργον εὐλογίας
'Ἡ ἔξοχος προσπάθεια ἡρωϊκῆς καρδίας,
'Ἦτις πλανᾷ τὸν θνήσκοντα, ἐνῶ τὸ φῶς του δῖαι,
Καὶ, δίχως ἴσως ν' ἀγαπᾷ, πῶς ἀγαπᾷ δεικνύει.
'Ὡ σὺ τοιοῦτος ἄγγελος με γυναικὸς καρδίας,
Θὰ μοῦ φαιδρύνῃς τὴν ψυχὴν τὴν ἔρημον καὶ κρύαν,
Καὶ θὰ σηκώσῃς δι' ἐμέ τὸ ἦμισθ τοῦ γρόνου,
Θυγάτηρ ἀπὸ σεβασμὸν καὶ ἀδελφὴ ἐκ πόνου!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Νὰ σᾶς προλάβω δύναιμαι καὶ νὰ σβεσθῶ ἐν πρώτοις.
Δὲν εἶναι μέτρον τῆς ζωῆς ἡ θλιβερὰ νεότης,
Συχνὰ πᾶν ὅ,τι εὖσομα ἐπὶ τῆς γῆς ἐκπνέει,
Βραδυπεροῦν οἱ γέροντες, εἶναι ταχεῖς οἱ νέοι,
Καὶ κλείει τις εἰς τὴν ζωὴν γοργὰ τὰ βλέφαρά του,
'Ὡς κλείει τάφον ἀνοικτὸν ἡ πέτρα τοῦ θανάτου!

'ΡΟΥΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

'Οποῖοι λόγοι ζοφεροὶ! θὰ σ' ἐπιπλήξω τώρα,
Παιδίον! εἶναι θλίψεως ἡ εὐτυχίας ὥρα;
'Αλλὰ τῶ ὄντ', ἡ εὐτυχὴς στιγμή ἐνῶ σημαίνει,
'Ακόμη διὰ τὸν ναὸν δὲν εἶσ' ἐτοιμασμένη;
'Ενδύσου, σπεῖσε· τὰς στιγμὰς μετρῶ ἐν ἀγωνία.
Τὸν στολισμὸν σου!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Θὰ δοθῇ κ' εἰς τοῦτο εὐκαιρία.

'ΡΟΥΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

"Α, ὄχι,

(Ἐμβαίνει ὑπηρετής.)

Τί ζητεῖς ἐσύ;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

Εἰς ἄνθρωπος πλανήτης,
Αὐθέντα! εἰς προσκυνητῆς, ἡ μάλλον ψωμοζήτητης,
Ζητεῖ, ὡς λέγει, ἄσυλον.

'ΡΟΥΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

'Επαίτου παρουσία!

Με τὸν φιλοξενοῦμενον ἐμβαίνει ἡ εὐτυχία,
"Ας ἔλθῃ.— Ποίας ἔξωθεν με φέρεις ἀγγελίας;
Τί γίνεται ὁ ἀρχηγός τῆς φοβερᾶς ληστείας,
'Ὅστις πληροῖ τὰ δάση μου ἀναστατῶν ἡ καίων;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

"Α, ὁ Ἐρνάνης, τῶν βουνῶν ἐξέλιπεν ὁ λέων,
'Ὡς νὰ μὴν ἦτον!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Οἴμοι!

'ΡΟΥΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Πῶς;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

'Εχάθ' ἡ στρατιά του·
'Ο βασιλεὺς ἰχνηλατεῖ αὐτὸς τὰ βῆματά του·
'Ἡ κεφαλὴ του χίλια φλωρία κηρυγμένα!
Πλὴν, λέγουν, ἔπεσε νεκρός.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Νεκρὸς, χωρὶς ἐμένα,

'Ερνάνη!

'ΡΟΥΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Δόξα τῶ θεῷ! νεκρὸς ὁ ταρξίας!

'Ἡμέρα, φίλη μου, χαρᾶς, ἡμέρα εὐτυχίας...

Κοσμήτου πλέον, τάχυνε, λατρεία, καύχημά μου !
Είναι πανήγυρις διπλή.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Τὰ μαῦρα νυμφικά μου !
(Ἐξέρχεται.)

ῬΟΥΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Τὰ δῶρά μου τὰ νυμφικά εὐθὺς εἰς τὴν ἰδίαν.
(Κάθεται.)

Τὴν θέλω χρυσοστόλιστον ὡς ἄλλην Παναγίαν,
Κ' ἐμπρός εἰς τόσα δῶρά μου κ' εἰς τὸ γλυκύ της ὄμμα
Νὰ κλίνει γόνυ θαυμασμοῦ καὶ ἀσκητῆς ἀκόμα.
Ἄλλ' ὁ πτωχὸς προσκυνητῆς, ὁ θέλων σκέπη κλίνης,
Εἰπέ νὰ ἔλθῃ, ζήτει τον συγγνώμην, μὴ βραδύνης.
(Ὁ ὑπηρέτης ἐξέρχεται.)

—❧—